

LO TEATRO CATALÀ

PERIÓDICH SETMANAL INDEPENDENT
DE LITERATURA, ART, NOTÍCIES Y ANUNCIS

Destinat principalment á fomentar lo progrés é interessos del Teatro de Catalunya

TELÓ DE ANUNCIS

ADVERTENCIA

Consérvinse aquestas cubertas, perque presentantlas quant se dirá, se obtindrán ab ellas regalos que s' anunciarán oportunament.

TRENCADURAS

Se curan aviat y radicalment ab lo Braguero mecànic regulador inventat per l' especialista Sr. Palau. Recomanat per tots los metges eminentes y premiat en la última Exposició de Barcelona. Té concedit Real privilegi.

Carrer Ample, 12 y 14, al costat de la Iglesia de la Mercé.

Consultori ortopédich de 8 a 1 y de 3 a 8

PAPER DE FUMAR

PLANAS

— MARCA REGISTRADA —

DEPÓSIT, UNIÓ, 2. — BARCELONA

LO TEATRO CATALÀ

SURT PUNTUALMENT CADA DISSAPTE, VENENTSE EN LOS PRINCIPALS KIOSKOS Y EN TEATROS

PREUS PER SUSCRIPCIÓ

En Barcelona	una pesseta trimestre.
Fora.	1'50 » »

ULTRAMAR

Semestre.	7 pessetas.
Un any.	12 »

PREUS DE CADA NÚMERO

Número corrent.	10 céntims.
Id. atrassat.	15 »

PREUS D'ANUNCIS PER CADA INSERCIÓ

1.ª plana . . .	10 anuncis en total, á 2 ptas. un
2.ª y 3.ª pla. 12	» » á 1 » »
4.ª plana . . . 12	» » á 1'50 » »

PER UN TRIMESTRE ó MÉS, HI HA REBAIXA

Punts de suscripció y d' admisió d' anuncis:

En la Administració, (Diputació, 125, 2.ª 3.ª)
y en EL INGENIO, Raurich, 6.

Cafés, Colmados y Ultramarinos

ANTIS NEGRITA

Superior á tots los coneguts, per sas qualitats dígestivas y esmerada fabricació

J. FORNÉS, GERMANS — DESPAIG, carrer de San PAU, 77

Medalla
de Oro

Farmacia del Dr. Pizá, Plaça del Pi, 6, Barcelona
y principals de Espanya.

Lo remey mes ignocent y que cura mes
pronpe y radicalment la BLANHORRAGIA
y demés FLUJOS de las vias urinarias es
lo SANDALO PIZÁ.

= 13 HNOYS DE ÉXIT =
Unich aprobat y recomanat per las Reals
Academias de Medicina de Barcelona y
de Mallorca, corporacions científicas y re-
nombrats práctichs que cada dia lo pros-
criuen reconeixentli ventatjos sobre tots
los remeys semblants.— Frasco, 14 rals

SOMBROS FINS DEL PAIS Y EXTRANJERS

á 5, 6, 7, 8 y 9 pessetas

Classe primera extra, á 10 pessetas

No equivocar la casa

Per senyal, la màquina en lo sombrero de mostra

***** LA ECONOMIA *****

14, San Ramón, 14 ***** BARCELONA

PELUQUERÍA ARTÍSTICA

Saló per' afeitar, tallar y rissar lo cabell,
DE

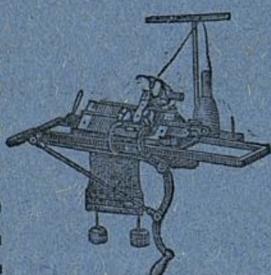
LLUIS ANGLADA

GRAN ASSURTIT DE PERRUCAS

y tota classe de postissons per' artistas de teatro

Boters, 8, entressuelo

VICTORIA

¡VICTORIA!

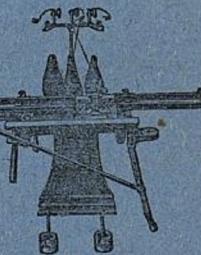
Es la màquina mes perfeccionada y la que propon-
ciona la millor manera de guanyarse la vida á casa.

S' hi fan mitjas, calcetins, camisetas, y demés gé-
neros de punt. Preus reduhits y ensenyansa gratis.

Pera tota classe de datos, dirijirse al operari constructor

N. AGUSTI MANYOSA

Archa de Junqueras, 4, 1.er

CONCORDIA

Aparatos
pera pén-
drer dut-
xes.

SANTASUSANA

Máquinas
de cusir,
máquinas
de fer mit-
ja

—PREUS SENS COMPETÈNCIA—

Taller pera adobar tota classe de màquinas —

Se ven á plassos y al comptat

Carrer del Carme, 33.—BARCELONA

LO TEATRO CATALÁ

PERIODICH SETMANAL
INDEPENDENT,

DE LITERATURA. ART, NOTICIAS Y ANUNCIS,
Destinat principalment á fomentar lo progrés e interessos del Teatro de Catalunya

REDACCIÓ
Y ADMINISTRACIÓ
carrer Diputació
125, 2.º, 3.^a

ANUNCIS
Y RECLAMS
A PREUS BARATOS

PREUS PER SUSCRIPCIÓ

En Barcelona. . . 1'00 pesseta trimestre.
Fora. 1'50 » »
Artistas extranjers, 25 pessetas l' any.

ULTRAMAR

{ Semestre. 7 pessetas
Un any.. 12 »

PREUS DE CADA NÚMERO

Número corrent. . . 10 céntims
Id. atrassat. . . 15 »

LA NOVA DIRECCIÓ

La renuncia que va presentar l'^o anterior director d'^o aquet periódich, del honoríscit càrrec que desempenyaba per voluntat del què suscrit y la consegüent circunstancia de no tener desde la última setmana 'l Sr. Brú cap responsabilitat ni participació en LO TEATRO CATALÁ, no han de privar á aquet de aumentar d'^o ara en avant la creixent importància que ja ha adquirit de dia en dia entre 'ls periódichs barcelonins.

Ans al contrari, l'^o acte realisat pe 'l Sr. Brú contribuirá segurament á donar nova vida y mes interès y amenitat al setmanari, perque 'l fundador, al nombrar nou director, ha pogut buscar persona què per no tenir cap mena de compromisos contrets en determinat sentit en tot lo referent á assumptos del catalanisme en sos diversos aspectes, se troba en lo cas d'^o apreciar las cosas baix la mes estricta imparcialitat. Dita qualitat es essencial pera que LO TEATRO CATALÁ siga sempre llegit ab gust per los númerosos lectors ab que conta, y baix aquet punt de vista es de créurer, com los fets vindrán á justificarlo, que no faltarán enhorabonas.

També es convenient que 'l periódich siga rebut ab tant ó mes carinyo que fins avuy, per la joventut literaria catalanista que sent afició per las publicacions en nostra llengua; y com per aixamplar la esfera de acció en aquet sentit es necessària y d'^o utilitat persona que, al pas que traxi ab tino las qüestions serias, tinga donadas probas de estar versat en las de indole amena, d'^o aqui lo pensar pera ocupar lo llòch de Director, en qui reunís idoneitat per abdos estils.

Semblants reflexions han sigut tingudes en compte al oferir lo càrrec vacant al jove é ilustrat escriptor D. Mariano Escriví y Fortuny, que ha contestat al oferiment ab la carta que va inserta á continuació y qual publicació es d'^o oportunitat.—Diu aixís:

«Sr. D. Joan Perelló.

Present.

»Molt senyor meu y amich;

»Sorpresa fins al cap de munt y sobtat fins al cap de vall, he rebut la seva carta. Dupto encara si al ferme la honrosa proposició que 'm fan vosté y eixa Redacció parlan de serio ó en broma.

»¿Jo, 'l mes infim, lo mes negat dels escriptors catalans, al frente de un periódich com LO TEATRO CATALÁ? ¡Vaya una guassa!.....

»¿Jo, que sóch bromista fins à dalt de tot, fent un periódich formal y serio?.....

»Una de dugas: ó vólan mudar lo carácter del setmanari ó vólen mudarme a mi.

»Si vólen cambiar l'^o aspecte de la publicació, *conformes!* Fins ara ha tingut un carácter seriot, formalot, molt doctrinal, molt grave. ¿Vólen que d'^o aquí endavant se torni festiu, agut, picant, satírich? *Bueno!* allavors jo faig un.

»Ara, si de lo que 's tracta es de cambiarme 'l carácter á mi... deixemho córrer. No 'n surtiran.

»De tots modos, com dech donar una contestació á la proposta que 'm fà, li seré franch... ab aquella franquesa genuinament catalana que dintre 'l pit guardo.

»M' alhaga molt, moltissim, la distinció de que sóch objecte, y ab tot y la meva insuficiencia acceptaria 'l càrrec, si pogués contar ab una cosa.

»Jo sóch jove; en quatre dias la benevolència del públic en primer lloc y de quatre amichs aduladors (sense volgue 'ls ofèndrer) m' han donat una miqueta de popularitat. Si la benevolència del públic continués y aquets amichs, mes qu'^o amichs germans, qu'^o entre la joventut catalana conto, seguissin favorintme ab sas distincions, allavors... fóra fàcil taleya en bé de la pesada creu que m' imposo.

»Los meus ideals son senzills: en la part literaria, respecte y veneració als mestres; idòlatria á n'^o aquells qu'^o envellits en las palestras literaries, inclinan ja la blanquinosa testa sota 'l pés dels llorells y van cap á la tomba com lo sol á la posta; ajuda ferma y coral á la jovenalla qu'^o ab foch y coratje vol obrirse pás com lo sol quant neix entremitx de boyras: á uns y altres, als mestres y als companys, imparcialitat benévola per' senyalar los

defectes, ab lleal bona fé que's descubreixin en sas obras.

»Respecte á la qüestió cudent, palpitant del regionalisme, mos ideals son mes senzills, si cab, que dins la literatura. Catalanisme de propaganda, de activitat. Tot quant tendeixi al progrés moral y material de aquesta terra idolatrada; tot quant vagi al fi de despertar en sos fills l' amor de patria, encara bástant adormit, y à desfer la inercia vergonyosa y la divisió intestina de las comunions regionals, à tot he donat y donaré ajuda mentres visqui.

»Per lo que toca á la qüestió purament teatral ó siga del desempenyo d' obras, sóch partidari d' aplaudir lo mérit del actor xich ó gran, que 's distingeixi per son talent y per son estudi, com també de senyalar clarament y sense vels los defectes d' aquells menys afortunats, qu' incurreixin en ells ab intenció ó sense, y procurar, per fi, corretjir en tot lo que 's pugui la ignorancia y las preocupacions que tenen fondas arrels en eixa classe dignissima, un xich desprestigiada pe 'ls intrusos que Déu confongui.

»Entussiasta partidari del Certamen teatral catalanista, m' adheriré de cor á sa realisació, pues veig ab gust que son varios los poetas que ja han respot á la idea iniciadora de un acte que pot redundar en bé de nostra escena, 'sent digne preludi pera celebrarne d'altres que podrán donar celebritat y molta importancia als poetas que ara resultin premiats.

»Además 'ls indicaré en general que, si las meves forsas ajudan als meus desitjos y sobretot si 'm veig apoyat per mos companys de ploma qüal ajuda reclamo, 'm proposaré donar una amenitat á Lo TEATRO CATALÁ, que 'l fassi mes llegit del públich, y ab mes gust pe 'ls que ja 'l llegeixin.

»Voldría, en una paraula, que si jo sóch jove y son joves mos companys de Redacció, 'l jovent de Catalunya se 'l mirés com cosa propia, com lo seu órgan en la Literatura, com lo seu conceller y ajudar en lo Teatro y com lo sen portaven en la lluya ta pera la reivindicació de la Pàtria catalana.

»Res mes tinch que afegir: ja he dit tot quant se 'm ha acudit. Coneixedors dels meus ideals, poden obrar com tinguin per convenient. Las condicions que poso pera desempenyar eixa Direcció, poden donchs, endevinarlas. Lo meu camí està trassat per una ratlla dreta y en cap cas m' apartaré de ella.

»Repeteixo mon agrahiment per l' honor que 'm dispensan y esperant la resposta, sóch de vosté, senyor Perelló, atent s. s. q. s. m. b.—MARIANO ESCRIU FORTUNY.

Aquesta es la carta, que ha escrit lo jove y entussiasta escriptor. Avans era ja coneut; pero millor ho serà ara que ha exposat ell mateix son programa. Cap comentari cal anyadir á sas ideas, tan francament expressadas. Cap dupte ni cap vacilació presentan. Mirant pe'l benefici del públich que fins ara ha donat son apoyo á Lo TEATRO CATALÁ, son fundador creu en l' aplau-

sode tots los lectors, si obra 'ls brassos al popular M. Riusec. Per lo tant, desde avuy, desd' aquest número, queda encarregat dit senyor de la direcció de Lo TEATRO CATALÁ.

Al mateix temps, per sustituuir als senyors Moliné y Ximeno, entran á formar part d' aquesta Redacció lo distingit poeta D. M. Marinel-lo (A. Llimoner), lo jove D. Angel Rius Vidal y un altre xispejant é insisiu escriptor que desitja conservar l' anònim pera escriurer ab mes entera llibertat.

Ab tals cambis, fácil es suposar que la publicació pendrá un nou vol, y que tant per sa major amenitat, com per la gran independencia de sos judicis y l' entussiasme ab que batallará per la Patria y per la Justicia, contribuirá mes que avans, si cab, al explendor del teatro regional.

JOAN PERELLÓ Y ORTEGA.

Parábola

¡A Catalunya!

¡Pobre reyna vensuda!... ¡Pobre mare desconsolada!...

Aquella rival odiosa, la impura Cleopatra, ajudada per las legions del triunvir Antoni, li havia fet sentir tot lo pés de son orgull triuant.

Nadirah tenia son regne amunt amunt del Nil y allí sos súbdits treballadors y humils, es-carbotant la terra y regirant las ayguas, vivían ab la senzillés del qui rés enveja.

Mes un jorn, burgit de carros, elefants y enginys de guerra se ohí per las valls del Nil, y 'l riu sagrat retratá en lo mirall de sa pura corrent caballs y caballers, soldats farrenys y, per damunt de tots, lo rostre hermó s satánich de Cleopatra, l' agabelladora de coronas.

Nadirah, la bona Nadirah fòu feta presonera y amarrada pe 'l coll com una esclava: ab las mans nuadas y la llengua am ordassad, tingué de seguir mal de son grat, detras del carro triumphal de la vencedora, que en son orgull, li fuetejaba 'l rostre y ab la túnica real de Nadirah damunt de las espatllas y ab la corona de la reyna presonera al cap, mofába's del infortuni de la captiva que deixaba allá enrera sos vassalls retuts, de la mare desconsolada que tal volta ja no veuria mes los trossos del seu cor, sos cinch amorivols fills que confiats á la llealtat d' uns quants fidels súbdits, havia deixat Nadirah esgarriats entre las montanyas perque no formessin part del botí de la reyna vencedora.

* *

Arrivats que foren, vencedors y presonera, á

Alexandría y al palau real de Cleopatra, la infelís Nadirah, tractada com un gós, fòu encadenada á la porta de sa rival y ab la llengua amordassada, se li posá una filosa entre las mans y se li va dir:—¡Treballa!

Tots 'ls que passaban per devant del palau de la reyna, guerrers, sacerdots y poble, s' aturaban á contemplar com la bona Nadirah filaba sempre.... ab activitat febril, mentres que las llàgrimas, rodant per sas galtas, anaban á perdrer's per entre 'l llí y 'l cànem que filaba.

Primer deyan—¡Es graciós veure una reyna com fila!

Mes poch á poch passá 'l temps, passaren anys y ningú ja s' aturaba á véurer com filaba la reyna... Y ella filant... filant sempre.

Dels cinch fills de Nadirah, l' un era *sabi*. Quant passats alguns anys del captiveri de sa mare, 's fèu home, li feren avinent de la desgracia de la seva mare y li digueren:—Ta mare es captiva y ton deber de fill es deslliurarla.

Lo segón germá era *marxant*. Quant lo *sabi* li parlá del infortuni de la reyna, del parentesch que ab ella tenia; 'l *marxant* digué:—'M sab molt greu; pro no puch deixar mos negocis.

Lo tercer fill de Nadirah, era *artesá*. La resposta d' ell sigué:—¡Cóm hi ha Déu en lo cel, que sento la desgracia de la mare y senyora! Mes no puch deixar la taleya.

Llavors lo germá gran 's dirigí al quart qu' era *pagés*. Ab lo front colrat pe'l sol, la má demunt del cor; pró ab frasse ruda, digué:

—Com ignorant que sòch, no sabia que tingués una mare. Per deslliurarla buydaré 'ls meus graners; mes no puch deixar las feynas del camp, perque la fam seria al poble.

No desmayá 'l *sabi*. Tingué novas del germá que feya cinch y aná á trobarlo: era *poeta*. Li contá la mateixa historia qu' als altres, li pintá la situació de sa mare y 'l *poeta* li digué en breus paraulas:

—Abrássam germá; sòch lo mes petit de tots cinch germans; mes jo 't juro que, si han sigut sòrts 'ls altres á las tevas rahons, no ho serán als meus cants.

Y tragué una cansó.

Una cansó de la reyna Nadirah y de son captiveri, que trencaba 'l cor á las pedras.

Emprengueren lo retorn y anant á cantar la tonada á la porta del *pagés*, del *artesá* y del *marxant*, aquets s' aixecaren del llit murmurant.

—Tant mateix la nostra mare déu patir! Janém á deslliurarla!

Units ja tots cinch germans vorejant lo Nil,

baixaren, fins á trobarse devant de las portas d' Alexandría.

—¿Diríau ahont es lo palau de la reyna?— preguntaban á tothom.

—Aneu seguit fins al mar—los hi responían. A la porta hi trobareu una reyna que fila.

—¿Una reyna que fila? Déu ésser la nostra mare,—'s deyan 'ls uns altres.

Y arrivaren allí y la vegeren encadenada, ab la mordassa á la boca y treballant ab delit.

Tots s' hi acostaren plorant y l' hi digueren:

—¿Perqué, bona reyna, esteu filant tant apresa?

Ella no respongué, puig la mordassa li privava; mes clavant los ulls en los rostres dels cinch desconeguts, deixá en terra la filosa y 's posá á plorar.....

—Treyeuli la mordassa—digué 'l *sabi*.

—Y quant la infelis Nadirah, pogué parlar, va dirlos.

—Treballo ab tant gran afany, perque aixís me distrech del ánima lo recort dels cinch fills que tenia, que 'm son ingratis, puig no venen á deslliurarme.

—¡Oh no, mare y senyora!—exclamá 'l poeta; —nosaltres som los fills y venim á serrarvos las cadenas que us opimeixen. Demá, si á Deu plau, ja sereu lliure. ¿Que teniu guardas?

—No, fills meus. La meva opressoressa es á donar ajuda al triunvir Antoni ab vint galeras tremens.

—Allavors tots á la tasca—afegí 'l *sabi*.

Y 'l *marxant* aná al mercat, y cambiá la corda que filaba la reyna, per cinch llimas d' acer.

Lo *pagés* y l' *artesá* prengueren las mes grossas. Lo *poeta* y lo *sabi* las més xicas y 'l *marxant* vigilaba perque no fossin sorpresos.

La tasca durá un dia y una nit. La reyna, plorant d' alegría, aixugaba 'l degotall de suor que rodolaba del front de sos fills y 'ls besaba las galtas quant los rendia 'l cansanci.

Per fi lo dogal caygué en dos trossos. La reyna Nadirah estava ja en llibertat.

Bojos d' alegría emprengueren tots lo retorn Nil amunt y al ésser al pich de una montanya, vegéren flotar per damunt las ayguas del Mediterrá las carenas de cent naus trireneas.

—Las desferras del combat de Actiún —va dir signantlas, un esclau.— ¡Cleopatra es morta!

¡Catalunya, patria adorada, mare nostra! Tamtu com la infelis Nadirah, estás engrillonada y amordassada á la porta de una agabelladora de coronas, ab la filosa á las mans treballant sempre!....

Cinch fills tens com ella. Lo *sabi* que guarda lo recort de quant eras lliure, de quant eras rey-

na en lloch d' esclava, de quant dabas lleys al mar y á la terra.

Lo poeta que dú en son pit la flama encesa del amor á tu; que ab sos cants aixeca l' entussiasme y fa vessar llágrimas.....

Mes jay! si 'ls altres fills teus, lo marxant, l' artesá y 'l pagés no 's volen commóurer y son sórts á ta desgracia.

¡Tant se val! Un dia ó altre lo poeta sabrá tocarlos lo cor y allavoras s' obrirá son pit ab amor filial qu' avuy tenen encara adormit.

Mestrestant ves filant, ves treballant, infelís Nadirah, que l' Actium de la teva Cleopatra s' acosta á passos de jegant, y las llimas que han de serrar los grillons están ja apunt de comensar la tasca.

Eixas llimas son las llenguas dels teus fills que mogudas per l' amor á tu y l' entussiasme patriótich, anirán propagant la idea catalanista fins que tots los fills la covin al cor y allavoras serán serradas tas cadenes y renaixerá aquella Catalunya que desitjem.

M. RIÚSEC.

Quadro d' ivern

¡Dèu de Dèu, quina tristes!...
tot està quiet; tot es mort!...
Lo cel molt prest s' ennuvola.
Ja no 's veuh en lloch flors,
(exceptuant las qu' ostenta
en sos dits inflats com bòts
tot aquell fill de vehí
que sol tenir penellons).

Los passeigs fan mes feresa
que l' tétrich cant del mussol,
y entremitj de la boyrada
se destacan sechs y tot
arbres que semblan cadavres,
llunyas sombras y quelcóm
qu' apareix entre dos nuvols
y vol ser un raig de sol.

Los vellets, quant lo fret pela,
tots son notas de tristor;
bo y arraulits per l' edat
no 's mouhen d' apropi del foch,
y contant vellas rondallas
y fregantse las mans fort,
entre tant murmurar solén;
—Si segueix lo temps tant boig,
me sembla, companys, me sembla
qu' aquest ivern peto jo.—

Los riuhets ja no brunzeixen,
ab lo fret s' han glassat tots:
encongida l' auzellada
ja no entona cants d' amor.

¡Dèu de Dèu, quina tristes!...
tot està quiet! tot es mort!....
La natura talment sembla
qu' al sé al ivern tingui son;
velshiaqui perque la imito
y fenthó aixis sòch ditzós,
velshiaqui perque jo ara
no 'm llevo fins á las nou.

ANGEL RIUS VIDAL.

Associació Musical de Barcelona

CONCERT XXVII

Deber mèu crech es, que ántes de fer la revista del concert que 'l diumenge prop passat doná la societat qual nom serveix d' epígrafe, digui quatre paraulas als lectors d' aquest setmanari per vía de presentació.

Difícil es per mí ocupar lo lloch de critich musical, haventloocupat ántes que jo, lo distingit músich y erudit escriptor musical, molt conegut entre 'ls entusiastas catalanistas per sus ideas en favor de tot lo bò y útil que té y pot ostentar Catalunya y que firma sos escrits ab lo ja respectable pseudónim de Armando de la Florida. No: mos lectors no esperin de mí ni la elegancia y pureza d' estil, ni la profusió de citas d' eminentes teórichs autors com á doyo llença en tots sos escrits lo senyor de la Florida. Pero sí trobarán en mos treballs una imparcialitat sens límits y una independencia superlativa. L' amistat no 'm fará tórcer lo camí previament trassat, ni las recomendacions trobarán abonat terreno en nosaltres perque fructifiquin.

Nostras miras convergirán única y exclusivamente á dir la veritat nua y sens atenuants si aquests no existeixen; en arrencar caretas de sabi sota las quals hi ha la antipática fesomía del ignorant que vol obrirse pas ab tota la *sans façon* del món, entre las personas de bona fé y rectas intencions; en dir la veritat dels fets que cayguin baix la nostra jurisdicció, per mes que al ferho aixis nos costi la perdua de valiosas amistats y afecions de tota la vida conservadas.

En fi: portarem en tota sa pureza é integritat lo per nosaltres sagrat lema de *tot per l' art*; fent lo propòsit de fuetejar ab tota nostra energia tot alló que s' aparti del plà camí que 'l verdader art facilita á tots aquells que sa forsa intensiva senten.

Dit ja lo que pensem fer dintre nostre petita esfera d' acció, ja que sols á la música dedicarem nostra limitada intel·ligència, passem á ocuparnos del 27 concert que doná la tant vescantejada Associació Musical.

De bona fé creyem que tot quant s' ha dit respecte aquesta societat, era tan sols producto d'una fantasia ferida en sa part més sensible y que estava á la recíproca contestant tot cóm ho feya. Pensabam que aixó de dirli á en Rodriguez Alcántara que no sabia armouia ni contrapunt y fuga y altres cosas que 'ns ha demostrat nostre amich M. Vidal en aquestas mateixas planas, era tot *tiquis midquis* d' un y altre; pero no ha resultat tal. Tot es cert, y tant cert que lo mestre (?) de minyons res ha fet per probar lo contrari, devant de competent tribunal de lo que ha dit, fenthó públich lo senyor Vidal, de que 'l senyor Rodriguez Alcántarano sab rès de lo que saber déu, no ja un mestre, sino tot aquell que 's posa á ter de critich. Y aixó ell mateix diumenge passat nos ho demostrará ab sa obra titulada *Serenata Pasacalle*. Fins lo nom es escullit y fet esprés per una composició de concert. Pero nosaltres després de sentida, la vam batejar ab lo nom de *Passacarreró*.

Més sens adonárnosen invertiam la colocació de 'ls personatges que de dret diumenge guanyaren.

La senyora Philippe mereix la preferència. ¡Quina elegància y sentiment en arrencar del magnífich Steinway las inspirades frases de la *Bercense* de Chopin! Ja en la *Sonata* de Grieg vegérem en la senyora Philippe una consumada concertista de piano, coneixedora de sos molts y variats recursos; d' ànima sensera pe'ls passos de forsa y de suma delicadesa y finíssima pulsació pe'ls de sentiment. Ella fóu, com ho serà sempre, la nota dominant que s'emportà l' atenció del escullit auditori que pendent estava de sos dits. Y perque no hi hagi algú que vulgui vestirse ab roba agena, direm que es deixeble del refutadíssim mestre Heilic, de universal renom.

Rébi la senyora Philippe la més sincera y coral felicitació que per conducto de ún de sos redactors li envia la Redacció d' *Lo TEATRO CATALA* y que espera aquesta en altre lloch y ab altra companyía, unir sos aplausos per lo goig produxit per l' audiçió de composicions que sols lo talent seu necessari sigui.

Al senyor Mundi molts anys fá lo coneixem com a home de ciencia y també com a tocador de violí. Feya molts anys no l' haviam sentit y creyam de bona fé que havia resolt penjar lo violí per coneixer de sóbras; no l' havia fet Déu per artista.

Ell es bó per espátulas y mortés, per compóndre medicinas y fer píldoras; pero, per tocar lo violí, que 's desenganyi, no va. Si en lloch de tocar per l' Associació Musical, verdadera societat de alabansas mútuas, toca en altre lloch, ¡vàlgans Déu, quín trángul! Si volgués seguir nostre consell que es desinteresat desde 'l moment que no li demanem paga de cap mena, li diríam: Deixis, senyor Mundi, de música, que vosté ja 'n té prou ab la farmàcia y la càtedra. Ara quant ún menos s' ho pensa li surt un nen que no té un metro d' alsada, que toca 'l violí ab un aplom, ab una seguritat y execució que deixa tontos als homes de barba blanca.

No es tot hú ferse contá 'l vot en juntas general ó posar de manifest los coneixements artístichs en reunions públicas.

Al últim número de la primera part del programa se colocá lo senyor Rodriguez Alcántara ab sa *Serenata Pasacalle*. Ell diu que es pera orquesta, y nosaltres podriam anyadir petita orquesta, ja que no varem véurer alguns instruments que forman part integrant, ó més ben dit, constitueixen la gran orquesta. Pero lo senyor Rodriguez ce salva per entremitj dels individuos de la Junta Directiva, posant la paraula genèrica. Y fà bé en ferho aixis, ja que no pot esperar sigui preguntat per lo senyor Ortiz que creu que l' *Enfance du Christ*, de Berlioy, es sols lo trio dé dos flautas y arpa. Un altre dia si 'ns autorissa per ferho lo nostre amich senyor Goberna, organista de la Concepció, farem públichs certes actes passats entre nostre company de professió y 'l grrrrran violoncellista de la Associació Musical, senyor Ortiz. No pot esperar objeccions del senyor Vilaseca (altre apotecari), que sols sab rascà una mica 'l piano; ni del senyor Roig, que serà un

excellent metje y escropulós administrador de col·legis de noys; pero que de música no 'n sab ni una nota; no pot esperar !senyor Rodriguez li fassi la contra lo senyor C. Cristies, ja que aquest no sab lo que es l' acord de triton. Lo senyor Rodriguez Alcántara, en prou feynas. Res dihem dels senyors Minguell y Salvat y Crespi (posem l' apellido matern per no confondrel ab lo intel·ligent editor musical de igual nom) perque 'l primer es un abogat y 'l segon no sab mes que lo que son los Mrs. Gallet y Paugin. Dihem aixó perque estem segurs que 'l *Passacarreró* estrenat diumenge passat en lo concert que doná la Societat mural d' Alabansas mutuas, passà com lo *Nocturno* del mateix autor per les espatllas de 'ls individuos que componen la Comissió Classificadora.

Y no pot ser d' altra manera ja que no hi ha plan; las pocas ideas que se inician no tenen lo desarrollo que fá púgvi l' auditori gosar ab las melodías base y fonament de la composició. No hi ha ni un petit dissenyo, ni la mes petita imitació armònica ó contrapuntística que fassi demostrar los coneixements científichs que posseix l' autor. Rés volem dir de la colocació dels instruments, perquè, ó hi ha confusió que ningú s' hi enten, ó un desequilibri que denota ben clar la ignorancia del compositor.

Lo únic que 'ns agrada va ser la exclusió del triangul ó ferrets y la pandereta ¡Quin realisme mes de carreró descriurer aixís una passada! Llàstima com no hi va posar un repich de castanyolas que 'l haguera pogut fer lo seràfich senyor Salvat.

Posada en aquet terreno y cantant ab aquet elements, esperem véurer en los concerts que dongui aquesta societat, unas quantas chulas cantant peteneras y seguidillas y vestint lo senyor Rodriguez lo calanyéz y 'l pantalon curt.

¡Ni un Narcís! ¡¡Qué mono!!

ROMEO SANTA CLARA.

REVISTA TEATRAL

ROMEÀ.—*La Novicia*, diàlech dramàtic, per D. FREDERICH SOLER.

Lo popular poeta ha volgut fer un verdader *tour de force*. En primer lloch, una producció castellana escrita por un poeta genuinament català com ell, ha de ressentir-se de la poca práctica en lo maneig d' una llengua enmatllevada. Y aixís es. Lo mateix argument de *La Novicia*, desarrollat en català, ab lo coneixement que de nostra parla té don Frederich, hauria resultat mes brodat de bellesas, qu' ara semblan un si es ó no es postissas.

Després, se coneix que 'l diàlech ha sigut escrit exprofés pera las germanas Clemente y s' ha de convenir que un diàlech ofereix lo mateix inconvenient que un monòlech, tant mes quant to: lo pes de l' obra recau sobre un dels personatges com en *La Novicia* passa. Per altra part, no aproben qu' un escriptor posi sa fantasia al servey dels artistas, quant déu ésser á la inversa.

Parlem ara de *La Novicia* y son mérit intrínsecos. La tendencia de la obra es altament modernista.

Teresa, filla de pares americans, vegé la llum pocas horas després d' una tempestat en alta mar, quant sos pares se dirigian à Espanya. Sa mare, dona fanàtica, durant la borrasca féu vot firvent si 'n surtian en bé, de dedicar lo sér que portaba en sas entranyas à la vida monàstica.

Establerts ella y 'l seu marit, home bonatxó é irresolut, en Espanya, educaren á la seva filla ab la religiositat de la que està destinada á ésser esposa del Senyor.

Un jorn morí un amich del pare, deixant un nin, Alfredo, que fóu acullit com fill adoptiu pe 'ls americans.

Mes passaren anys, Teresa y Alfredo 's feren grans y passá lo que forzosament havia de succehir. L' afeció fraternal del orfe y de l' aspiranta á monja, 's convertí en amor. Ella no volgué ser de Déu. Alfredo l' estimá com un boig; la mare fóu inflexible y 'l pare fóu irresolut com sempre. ¡Es clar! ¡si no ja no hi hauria conflicte dramàtic!.....

Y 'l conflicte hi es. Si 'l senyor Soler agafa eix conflicte en català, hauria arrencat llàgrimas al públich.

La protagonista, posada en la disyuntiva de obheir á sa mare ú obheir la veu del seu amor, obta per lo primer ofega 'l segón y entra en un claustre.

Tot aixó ho explica á una amiga de colegi que l' ha anat á véurer, y acaba 'l obra malehint lo claustre, qu' es presó per ella, y dispositse, mal de son grat, á professar lo dia següent.

L' argument, com se veu, es sumament simpàtic per son gran modernisme. Hi ha bastant atreviment y son fi es execrar lo fanatisme que pesa sobre las conciencias y aborir eixos llochs de clausura hont sols deurian entrar los que tenen vocació verdadera.

Respecte á la forma, la trobém un xich repelosa, á causa de ésser l' obra escrita en castellá, llengua á la que, manejada per un escriptor català per molt que 's posseheixi, no se li pot donar la soltura y elasticitat de la llengua materna. Hi ha algunas imatges de molt bon efecte y expressions verdaderament atrevidas, com també algunas consonants que 's repeteixen sovint.

Respecte al desempenyo, fou bastant acertat. La protagonista està á càrrec de la Sra. donya Pilar Clemente que la treballa ab empenyo y la treu bé. L' altre paper, á càrrec de donya Adela Clemente, es secundari y fóu desempenyat discretament.

Resum: don Frederich Soler ha volgut probar-nos que també sab escriure en castellá, y... efectivament, en català 'ns agrada cent cops més.—R.

ELDORADO.—Lo divendres passat va verificarse lo benefici de la Sra. Pino. La sala 's trovava plena de gom á gom d' una distingida concurrencia qu' omplí de aplausos á la beneficiada en totas quantas pessas va pèndrer part. La resurrecció de la sarsueleta bufa *El jóven Telémaco*, sigué re-

buda ab agrado pe 'l públich, tant per l' esmero ab que fóu presentada, com per los numerosos xistes de que està salpicada. Van distingir-se en l' interpretació, ademés de la beneficiada que desempenyaba lo paper de *Calipso*, la Sra. Pastor, que surti una *Venus flamenca* feta ab l' art y la gracia que la caracterisa: lo Sr. Cerbón (*Mentor*) y lo señor Palmada (*Telémaco*), van fer riurer tota la nit al públich.

La pessa *Un pretexto* sigué realment un pretext pera fer una calurosa ovació à la Sra. Pino, y mentres los coloms volaban per la sala y queya á sos peus una pluja de flors, varios criats li presentaren valiosíssims regalos, demostrantli las numerosas simpatias que ha sabut captarse entre nosstre públich.

Ahir aespri va posarse en escena la nova pessa titulada *El fantasma de los aires*. 'Sent la música de Chapi, de segú que serà un nou filó per l' empresa.—En lo próxim número parlarem del èxit qu' hagi obtingut.—BEN.

TEATRO ZORRILLA (Gracia).—En aquest coliseo hi està actuant ja fa tres mesos una companyía de sarsueleta, baix la direcció del discret tenor còmich D. Ramón Pruna, al qual, per malaltia del mateix, lo supleix, desde fa pochs días, lo señor Sanfeliu, que, ab la primera tiple senyoreta Martínez y altres distingits aficionats fan las delicias del públich.

Formaban part de la última funció qv' havem vist representar, las bonicas sarsuelas *La Calandria* y *Tio... yo no he sido*, qual desempenyo fou bastant esmerat, distingintse, ademés de l' esmentada senyoreta Martínez, los señors Sanfeliu, Aragonés y altres.

Avuy tindrà lloch lo *debut* de la companyia de pantomima dramática *Bagliori*, y després se donará lo primer ball de màscaras de la present temporada de Carnaval.

Avans d' acabar, tenim l' especial gust de repetir mil gracies al Sr. Brunet, en nom del periódich, per las atencions que 'ns dispensá.—A. RIUS.

BELLAS ARTS

Crida actualment l' atenció dels intel·ligents una composició escultòrica original del jove y reputat artista Sr. Campeny. Representa un fauno petit que ab lo cant de son caramell encisa una serp.

Pocas obres coneixem, entre las moltes produïdes y celebrades, originals del aventatjat escultor, que superin, millor dit, que igualin á sa última creació, notable ans que tot per l' assumptu, modo de presentarlo y després per las bellesas del modelat y elegancia de la línia.

Aquesta obra, á la qual està donant las últimas correccions, serà aviat exposada en lo Saló Parés.

Aquesta setmana en dit Saló hi contemplan sos habituals concurrents un retrato de una senyora de

tamanyo natural, un quadro d' assumptu militar que fins hi ha lo general Martínez Campos; un quadro sense firma y molts estudis de trossos de caballs y soldats. Trobariam molt mes just que 'ls estudis no hi fossin, porque á la massa general del públich no l' hi interessan; y sobre tot, advertim al artista que com mes anem menos valem.—U. D. O.

REPERTORI DE FORA

Sabadell 26 Jener.

Sr. Director de LO TEATRO CATALÁ.

Molt Sr. meu; Encara que son periódichs siga essencialment catalá y 's congratuli en parlar d' actes ó fets que 's relacionin ab tot lo que pertany á nostra estimada llengua, vaig á ferli una petita ressenya de la funció donada en nostre Ateneo lo dia 24 del corrent, que, per més que tot lo representat en dita vetllada fóu castellá, los encarregats de la representació (à excepció de la tiple Sra. Pizarro) son catalans y joves, y mes á mes socis del esmentat Ateneo.

En la interpretació de *El Alcalde interino* s' hi lluhiren tot los que hi prengueren part y especialment lo coro de noys, que baix la direcció del mestre senyor Sendra, creyem arribarán lluny.

Seguidament se posá en escena la preciosa sarxuetla *El Lucero del Alba*, obra que alcansá una execució inmillorable, tant per los actors, com per la orquesta *Fatxendas* que dona probas de sa molta vuala.

Totas las pessas musicals d' aquella obreta tingueren que repetirse.

Doná fi á tant excellent vetllada la xistoss sarxuetla (arreglada del català) *Los Carboneros*, que obtingué un acabat desempenyo.

Poden estar satisfets los senyor socis Altayó, Pedrós, Seret, Lladó y algun altre dels aplausos que reberen del públich que assistí á la funció d' aquella societat.

Sens res més per avuy, se despideix de vosté aquell que per primera volta li envia per son il·lustrat periódich una modesta revista teatral y que si no es cansarlo, seguirá envianti notícias de tot quant se refereixi á espectacles y, sobre tot, si en ell hi domina la nota catalanista.

F. C.

Reus 27 de Enero.

Sr. Director.

Molt senyor meu: Altra volta torno á molestarlo. pera enterar als apreciables lectors de sou setmanari, de las obras que la notable companyia dirijida pe'l primer actor Sr. Mata, ha posat en escena en nostre teatro Forruny.

Entre *La escuela de las coquetas*, *El oso muerto*, *Ferreol*, *La muerte civil y Felipe Derblay*, etc. etc., encare que totas ellas hajin sigut del cumplert agrado del públich, son dignas de mencionarse las dos últimas, en las quals, varem tindré ocasió de compéndrer una vegada més, las dots que posse heixen tant lo consumat actor Sr. Mata, com la no menys preuhada actriu, Sra. Martínez en l' art que cultivan.

Tots los demés artistas accompanyan al felis èxit que van obtenint de dia en dia mes favorable las obras que van representarse.

J. G.

SECCIÓ DEL PIROTÉCNICH

—Y 'l tigre real de Bengala
que hi há al carrer de 'n Xuclá?
—Qué s' ha adormit? ¿Qué no brega?
—En qué s' ocupa? ¿qué fá?

Segons informes que 'ns dóna
l' aprenent del sabater
que té la botiga oberta
allí en lo mateix carrer,
ara está esmolant las urpas,
per' fé al istiu disbarats.
Preparemnos, donchs; Deu fassi
que 'ns trobi ben confessats.

Tenim una llapidera, y un trempa-plomas, y bonas mans, y enteniment, memoria y voluntat.

—¿Qué 'ns falta, donchs, pera tréurer punta al llápis?

Ganas de ferho.

Y potser ho probaré jo ó algún dels meus companys de LO TEATRO CATALA.

Encara que tal vegada no tindrem temps, perque no falta qui creu (ó hu diu sense créureho) que aquell estará aviat ferit de mort.

Encara ha de néixer qui 'l té de matar.

Pero 's fá córrer que neixará en Febrer.

Y com Febrer es un més mes curt que 'ls altres es fácil que 'l matador sigui també curt de talla, y no arribi á ferli mal.

En aquell cas farem la punta y utilisarem lo llápis.

La vritat es que hi ha gent molt impressionista.

Apareix un dia per las cantonadas un topo negre en forma de aranya, y per més acreditarho voltejat ab lo següent rètol: *La Araña negra*. Donchs, bueno; véurer cent rètols d' aquells y fer mil contradicoris comentaris, va ser tot una mateixa cosa.

—*La Aranya negra!*—deyan uns:—aixó son los anarquistas.

—Aixó es una nova *Ma negra*!

—Aixó es una sucursal del fet de Jerez!

L' endemà *El Diluvio* aplacaba 'ls ánimos notificant que 's tractaba de l' anunci d' una publicació.

Tothom va respirar.

Lo qu' es jo, confesso que no väreig espantarme. *—La Araña negra!*, vaig dir, déu ésser algun drama d' aquells forts ab molts actes y cops d' efecte, drama tret de novela de folletí, per mes que son autor no ho diga: Ja tindrá èxit, sobre tot, si pintan un parell de decoracions.

Un setmanari de *vida moderna* publica lo retrato d' una artista y li aplica la biografia d' una altra
—En qué quedém?

—Pues..... planxa—diu la Tomasa, dóna que. està á la que salta; mes que, tot saltant, alguns cops també cau.

REUNIONS PARTICULARS

LOPE DE VEGA.—L'últim diumenge à la tarda tingué lloch en aquesta concorreguda societat lo benefici de la simpàtica tiple senyoreta Victoria Vila, formant part del programa las sarsuelas *Viva mi niña!*, *Un gatito de Madrid*, *Victorina* (estreno) y *El gorro frigio*.

En lo desempenyo de ditas obras sobressurtiren, ademés de la beneficiada, los senyors Sanz, Oliver y Llimona.

Referent à la sarsueleta estrenada, no fòu sino un motiu pera que la senyoreta Vila lluhís las facultats que l'acreditan.

ROGER DE FLOR.—Aquesta important societat celebrá diumenge una funció extraordinaria, posantse en escena l'aplaudit drama en un acte *El poeta de guardilla*, distingintse notablement lo senyor Serrat en lo tipo de aragonés, qui 'l desempenyá com un verdader actor, rebent, en cambi, grans aplausos al final. Luego 's posá en escena la tan aplaudida pessa catalana en un acte, *Lo pronunciament*, distingintse en aquesta última la senyoreta Part, y los senyors Serrat y Costa, desempenyant los demés sos respectius papers á consciencia.

Terminà la funció ab un ball de societat.

Avuy, dissapte, se celebrarà una vetllada lírich-musical á benefici del jove pianista d'aquesta capital D. Laureano Maymí.—A. RIUS.

SALÓ DE DESCANS

La administració dels anuncis de las cubertas corre desd' avuy à càrrec directa de la del setmanari. Respecte à aquest particular, está resolt introduir milloras en benefici dels senyors anunciant, que rebrán de franch lo número correspondent cada setmana.

—La tragedia *Hydromel* del Sr. Soler de las Casas, serà posada en escena prompte en Romea ab tota propietat. Pera dita obra ha compost varios fragments sinfònichs D. Joan Lapeyra.

—Fins ara sols havian coneugut *dejunadors*: Tanner, Succi, Marleti y molts mestres d'estudi.

Donchs bé; ja hi podem contar una dona, miss Nelson, artista americana, que, sols prenen diariament un vas de certa beguda per ella preparada, estarà sense menjar mes de 30 días. En lo *Gran Hotel de Paris* va comensar dissapte passat lo dejuni, durant lo qual donarà tres concerts á benefici dels pobres de la capital francesa.

Aquí tenen una miss que no menjant dóna menjá als demés.

—Endevant! No falta qui diu que la comedietà catalana estrenada no fa gaire en lo teatro Novetats ab lo titol de *Contents y enganyats* y que 'ls senyors Mestres y Mirabent firmen com *original*, no es altra cosa qu'una traducció feta al peu de la lletra.

Cas es aquest que res té d'*original*, pues fins això de traduir y firmar *original* es copia de mols altres autors.... (dihém autors per dirloshi alguna cosa).

—La companyia que dirigeix lo primer actor Sr. Graells, entre las obras que posarà en escena en lo teatro Principal de Vich, s'hi conta *La Boja*, tragèdia del poeta Guimerà, que dit senyor Graells representa molt bé.

—Ab éxit continúa la temporada d'ivern en «La Familiar Obrera» de Sans, éxit que manté lo Sr. Tressols ab las obras de son repertori.

Entre 'ls fins de festa que posa en escena lo señor Romaní, s'hi veuen en sa major part obretascatalanas rebudas sempre ab aplauso. Lo passat diumenge representaren la comèdia d'Arnau *Los banys de Caldetas* y demà posarán lo juguet *Celos d'un Rey*.

—La setmana passada tingué nostre estimat amich lo mestre Sr. García Robles lo sentiment de perdre pera sempre son amantissim pare.

Si la verdadera y sincera amistat pot servir de lenitiu als mals qu' al cor afectan, sab lo mestre García que té en los individuos que forman aquesta Redacció amichs que l'estiman de veras y que senten en l'ànima la irreparable perdua que sufreix tant coneugut y reputadíssim músich.

CAVILACIONS

TRENCA-CLOSCAS

Arturo Brepen y Rin

TORTOSA

Formar ab aquestas lletras degudament combinadas, los noms y apellidos de dos aplaudits actors catalans.

PEP SERRA.

QUADRAT

Sustituir los punts per lletras, de manera que, llegidas vertical y horizontalment, diguin: 1.ª ratlla, part de la persona; 2.ª, passió; 3.ª, capital europea; 4.ª, metall.

J. G. V.

Solucions á las cavilacions del número 63

Conversa.—Madrit.

Logogrifo numérich.—Verónica.

Xarada-esquela.—Notariat.

Las han endevinat los Srs. Q. A. de Palla, Barret de Pega y Lluís Costa, que si acerten las d' avuy, obtindrán regalat lo tomo *Esperansas y recorts*, de D. Victor Balaguer.

Correspondencia particular

Un lector de LO TEATRO CATALÁ: lo que envihi surti rá ab J. G; los versos no van.—Pepe del Carril: no s'olvidi de nostre periódich, que vosté val.—J. Raresa: no es poétich lo seu.—Amadeo: no hi cab tot.—Marqués de Lapa: preferim versos, y versos curts.—J. T. y R: la setmana entrant vosté.—C. Barrera: tot no serveix; digui ahont viu.—I. Brull: tenim son treball que 'ns agrada,—A. Galcerán: hem de llejirlo; ¿Qué no tè tinta?—I. Igual (Olot): quant tindrem espay, n'anirà una.—J. Casas: crech que tindrà lo que demana y en cás li enviaré.—Francesch Criach (Sabadell): gracias per tot.—Y. Martinez no s'impacienti, qu'ab palla y temps... s'inserta lo que acceptem de lo que rebem.—E. Roig (Mataró): rebuts los sis rals: l'hi enviem lo del 5 Desembre últim; busqui companys que fassin com vosté.—Joseph Serra: zahont vol los números?—J. Basch: un altre dia.—Sr. X. no s'pot retornar cap obra fins haver fet lo Certamen.

La correspondencia al Administrador,
DIPUTACIÓ, 125, 2.º, 3.ª porta.

Tipografia Susany y Companyia, Muntaner, 36.

CENTRE
DE CAMARERS ANTICHS DE BARCELONA
Hotels, Restaurants, Confiterias, Cafés y Casas particulars
BAIX LA DIRECCIÓ DE
JAUME GUSSÓ
Per encarrechs
CABRAS, 9, 2°, 2°

Rellotjeria andressense
Carrer Major, 38
SANT ANDREU DE PALOMAR
RELLOTJES ASSEGURATS
—BARATURA—

Fábrica de Caixas pera Caudals
BASCULAS DE TOTAS CLASSES
y panys de seguritat
J. POL Y JOVER
28, Carrer Ample, 28.—BARCELONA

Frederich J. Garriga

Artista dedicat á fer lo plan del moviment
escénich de qualsevulga ópera, sarsuela,
ó espectacle; figurins & & «»«»«»«»

Balmes, 31, 1.º

Centre Artistich.—Barcelona.

ENQUEDERNACIONS

DE
BIBLIÓFIL; RESTAURACIONS
de llibres antichs, daurats, rellens
y llibres pera l'ocors

J. RUTZ

—RULL, 5.—CODOLS, 12—

BARCELONA

TALLERS DE FUNDICIÓ Y CONSTRUCCIÓ

CASA FUNDADA
en 1854

VALLS GERMANS

CASA FUNDADA
en 1854

—ENGINYERS INDUSTRIALS—

Premiats ab 23 medallas, diploma d' honor y diploma de Progrés

Telegrams.—VALLS, Camposagrado 19, Ensanche, Ronda de San Pau, Barcelona.—Teléfouo, 595.